

DANES SO VOLITVE V ODBORE OSNOVNIH FRONTNIH ORGANIZACIJ IN DELEGATOV ZA OKRAJNE ZBORE OSVOBODILNE FRONTE V OKRAJJIH: CRNOMELJ, KRANJ OKOLICA, LJUBLJANA OKOLICA, NOVO MESTO, TREBNJE, LENDA VA, LJUTOMER, MARIBOR OKOLICA, MURSKA SOBOTA, PTUJ, POLJČANE, ILIRSKA BISTRICA, POSTOJNA IN RADGONA

Leto XI. — Štev. 276. Ljubljana, nedelja, 19. novembra 1950 Mesečna naročnina din 50.— Izhaja vsak dan razen ob petkih Cena din 4.—

Marijan Brecej Pred volitvami v okrajne ljudske odbore

Z letošnjimi volitvami v okrajne ljudske odbore bo treba te organe naše ljudske oblasti v resnici okrepiti in jih usposobiti za izvrševanje obsežnih in važnih nalog, ki jih imajo. Kot je znano, je bilo v letošnjem letu vloženega mnogo truda v to, da se organizacija in sistem dela v okrajnih ljudskih odborih izboljšata in da se odpravi marsikje že birokratski način poslovanja državne uprave. Posebna dolžnost naših političnih organizacij je, da v sedanjih predvolilnih pripravah seganijo volivce o tem in jih prepričajo, kaj pomeni za našo splošno politiko in gospodarstvo in še posebej za vodstvo lokalnih poslov dober okrajni ljudski odbor. V odbore morajo priti sposobni in delavoljni ljudje. Uresničiti moramo demokratski značaj ljudske oblasti in doseči tako stopnjo v njeni graditvi, da bodo posamezni organi tako po svojem sestavu kot po načinu dela dokaz, da socialistično demokratično tudi v praksi pravilno razumemo.

Večini okrajnih in mestnih ljudskih odborov poteče poslovna doba v začetku prihodnjega leta. Kljub temu pa je Predzid Ljudske skupščine na predlog vlade razpisal volitve prej in to zato, da bo mogoče reorganizirati okrajnih, mestnih in krajevnih ljudskih odborov čimbolj izvršiti. Čimprejše volitve so potrebne tudi iz razloga, ker imamo danes številne klane izvršnih odborov, ki niso bili izvoljeni, ampak le imenovani. Mnoge premešitve v času poslovne dobe odborov na eni strani, na drugi strani pa premalo premišljena izbira kandidatov, je nujno zahtevala izpopolnjevanje izpraznjenih mest. Ni pr seveda tako stanje pravilno, ker mora biti vsak član ljudskega odbora izvoljen, ne pa kooptiran. Iz teh dveh razlogov so volitve še v letošnjem letu potrebne. Smotno pa je tudi to, da se vrše neposredno za volitvami o osnovne organizacije Osvoobodilne fronte, ker bo omogočilo politično delo v zvezi s frontnimi volitvami boljše priprave za volitve v okrajne ljudske odbore. Na novo izvoljena vodstva osnovnih in okrajnih organizacij OF bodo lahko mnogo pomagala, da bo s strani naših političnih organizacij posvetena večja skrb okrajnim volitvam samim, kakor tudi bodo temu delu novo izvoljenih organov ljudske oblasti. Nujno je, da naš politični aktivisti neposredno vežejo delo v zvezi s aktivizacijo novo izvoljenih odborov osnovnih frontnih organizacij z delom za predstojajoče volitve. Tu se mora izkazati predsvet Fronta s Partijo na čelu v tem, da je in ostane njena osnovna naloga in skrb, neumorna graditev naše socialistične demokracije in konkretna skrb ter pomoč posameznim odborom in njihovim ustanovam pri delu.

V našem političnem delu je v zvezi s graditvijo ljudske oblasti marsikje la napaka, da frontovci pa tudi mnogi funkcionarji in aktivisti smatrajo vprašanje organizacije za nevažno in pušče zadeve, katerimi naj se bavijo juristi v višjih ustanovah. Ne vidijo, da je njihovo pomanjkljivo znanje na eni strani, na drugi pa neinformiranost ljudi o strukturi naše države in o pomenu organizacijskih oblik posameznih organov ljudske oblasti in njihovih ustanov premočkrat ovira, ki nam preprečuje boljše delo in zadovoljivejšo uspehe. So primeri, ko tudi odgovornejši ljudje ne razumejo ali sploh niso poučeni o osnovnih stvareh organizacije socialistične države in zaradi tega vnašajo tako med naše ljudi kakor v polovanje zmedo in nered. Ne gre za to, da bi o teh vprašanjih na dolgo in široko razpravljali na sestankih političnih organizacij in na zborih volivcev, nujno potrebno pa je, da je o principih, na katerih stoji organizacija državne uprave in gospodarstva, obveščen vsak državljan. Opaža se pomanjkljivost tudi v naših časopisih in revijah v tem, da je temu vprašanju posveteno premalo pozornosti, ali pa da so stvari pisane pretežko, da bi mogle služiti praktičnemu pouku ljudi. Potrebno je v učinkoviti obliki predložiti pomen vsake organizacijske oblike, katero osvojimo bodisi v poslovanju uprave ali gospodarstva, bodisi v političnem in kulturno-prosvetnem delu. Le na ta način je mogoče pričakovati, da bomo uspešno realizirali to, kar hočemo, namreč udeležbo delovnih množic pri izvrševanju nalog organov oblasti. Zato morajo naše politične organizacije ljudem sistematično pojasnjevati te stvari in jih poučevati o organizacijski naši države, posebej se o organizacijskih oblikah ljudskih odborov ter o sistemu njihovega poslovanja. Ta potreba je v sedanjem času toliko večja, v kolikor vedno večje število ljudi pričena sodelovali in sodelovali o stvareh državne uprave in socialističnega gospodarstva.

Napačno bi bilo misliti, da smo z reorganizacijo okrajnih ljudskih odborov vse prejšnje zaorgi in postavili nekaj posebnega novega. Ne! Gre za razumljiv in nujno potreben razvoj v graditvi ljudske oblasti na načelih socialistične demokracije, to je na načelih, ki od vsega začetka predstavljajo vsebino naše ljudske revolucije. Brez dvoma bomo kasneje še v marsičem izboljšali in izpopolnili našo celotno organizacijsko strukturo države in v marsičem poenostavili in izboljšali delo v okrajnih in krajevnih ljudskih odborih. Razvoj, ki se najjasneje kaže na

primeru upravljanja gospodarskih podjetij po proizvajalcih samih, kaže pot v postopno demokratizacijo državne uprave. Površno gledano, so spremembe, ki so sedaj izvršene v okrajnih ljudskih odborih, majhne, ker je večina organizacijskih oblik ostala taka ali vsaj podobna prejšnji. Najvažnejše v vsem tem delu je to, da smo v letošnjem letu tako v pogledu organizacije državne uprave in gospodarstva, pa tudi v političnih in družbenih organizacijah odločno udarili po birokratizmu in krenili na pot čim širše demokratizacije državnega in družbenega življenja. Zato je treba ne glede na večje ali manjše organizacijske spremembe, ki so doslej napravljene v naših okrajnih ljudskih odborih, videti v tem bistvo stvari.

Ce se vprašujemo, v čem so to glavne spremembe v oblikah dela okrajnih ljudskih odborov in kakšne so možnosti za izvajanje principov čim širše sodelujoče ljudstva pri poslih državne uprave, potem je treba kratko odgovoriti naslednje: okrajni ljudski odbor kot najvišji predstavniški organ v okrajju je v praksi premalo pomenil, njegovega dela se ni dovolj čutilo. Zato bodo morale v bodoče okrajne skupščine z načinom svojega dela in z gotovimi organizacijskimi spremembami dejansko prevzeti nase za svoj okraj odgovornost v tisti meri, kakor jo ima zvezna ali republiška skupščina za našo državo oziroma za republiko. Naloga, ki jih daje tem skupščinam je splošni zakon o ljudskih odborih, so toliko važne in obsežne, da je treba vsekako zagotoviti drugačno prakso in drugačen sistem dela, kakor je bil doslej, da bodo lahko tem svojim nalogam ustrezale.

S sedanjim organizacijo ljudskih odborov bo omogočeno v večji meri kot doslej to, da bo izvršilni odbor lahko sodeloval kot kolektivni organ in da bo uresničena potreba skupne odgovornosti izvršilnih organov za celotno delo. Dosedanja organizacija je oteževala način kolektivnega dela in koordinacije poslov ter je zaradi tega prinašala marsikatero težkočo in neurejenosti v poslovanje ljudskih odborov. Združitev gotovih poslov v enotna poverjenstva bo v posameznih področjih dela zagotovila smotrnejše poslovanje, kot ga je doslej. Obsežna redukcija upravnega aparata, ki je bila izvršena v preteklih mesecih, bo sama po sebi zagotovila večjo aktivnost in neposrednejšo odgovornost za izvrševanje nalog izvoljenih ljudi, to se pravi, članov okrajnih ljudskih skupščin in še posebej članov njihovih izvršilnih odborov.

Nadaljevanje na 2. strani.

V prvem mesecu 6-mesečnega tekmovanja za obletnico OF so nekateri kolektivni dosegli zelo lepe uspehe

Prihodnje dni bo tekmovalna komisija IO OF ocenila, kateri kolektivni so dosegli v prvem mesecu tekmovanja najboljše uspehe. Borba za prvo mesto je bila tako v okviru republike kot v posameznih resorih zelo ostra. Po dosedanjih poročilih prednjačijo nekateri kolektivni, ki so poleg borbe za izpolnitev plana posvetili posebno skrb politično-ideološki izobrazbi članov, vzorno organizirali seminarje za delavske svete in upravne odbore, zlasti pa še pomagali osnovnim organizacijam OF.

V bodoče mora tekmovanje še vse bolj zajeti tudi tiste tekmovalne točke, v katerih podjetja doslej niso dosegla zadovoljivih uspehov, da si v polletnem tekmovanju za naziv najboljšega podjetja v resoru osvoje zvezne oz. republiške prehodne zastave in druge nagrade.

V okviru republiškega odbora sindikatov delavcev in nameščencev lesne industrije je doseglo najboljše uspehe lesno-industrijsko podjetje Ajdovščina, ki je izpolnilo: plan poseka in izdelave s 124%, prevoza s 116% in oddaje lesnih sortimentov s 140%. V žagarski proizvodnji je izpolnilo plan po količini s 127%, po vrednosti s 127%, po sortimentu s 100% in plan eksporta s 136%. Mehaničarstvo so izkoristili 65odstotno, v brigadni način dela pa so zajeli v gozdni in žagarski industriji 75% zaposlovanec. S pravilno uporabo odpadkov pri izdelavi zabojev in barak ter s pravnim delom

pri razrezu hlodovine so od predpisanih 65% dosegli 69%no izkoriščanje surovin. Na delo je prihajalo kljub prav slabemu vremenu do 94% zaposlenih delavcev in 81% voznikov.

LIP Ajdovščina je doseglo tako velike uspehe kljub temu, da je imelo zelo velike težave, ker so mu pošle lastne zaloge hlodovine ter je bilo navezano na dobavo LIP Novo mesto in Kočevje. Da si zagotovijo stalni dotok lesnih mas, so poslali v ta podjetja svojo delovno silo, voznike in kamione, in s tem hkrati pripomogli, da sta tudi LIP Novo mesto in Kočevje izpolnila plan. V prvem mesecu tekmovanja si je 56 zaposlenih na novo priborilo naslov udarnika.

Vendar pa je LIP Ajdovščina doseglo manjše uspehe v drugih tekmovalnih točkah. Na 13 predavanjih so govorili o varčevanju in delavskih svetih. Pripravljajo ustanovitve rdečega kotička, dramska sekcija pa se vadi za nastop. Na novo so vključili 70 članov v OF, pri prostovoljnih akcijah na vasi ter pripravah na volitve pa so opravili 859 prostovoljnih ur.

Izmed kemičnih tovarn se je najbolj razplamtelo tekmovanje v papirnici Vevče, kjer je dobro organizirano tekmovanje po šahovskem načinu. Ta delovni kolektiv si je po ocenitvah republiškega odbora osvojil prvo mesto s 151 točkami. Izpolnil je 102% plana. Seminarja za delavski svet se člani polnoštevilno udeležujejo. Zlasti je razgibano kulturno-pro-

svetno delo. Dvakratna uprizoritev »Celjskih grofov« in pevski koncert v Zalogu so privabili mnoge gledalce odtodno poslušalca. Anketa o članstvu OF je pokazala, da je včlanjenih 99,9% zaposlenih, ki imajo članarino stoo odstotno poravnano. Aktivisti so aktivno pomagali okoliškim krajem pri volitvah v osnovne organizacije Fronte.

Drugo mesto v kemični industriji bo zasedla tovarna umetnih brusov v Mariboru, ki je operativni in osnovni plan izpolnila s 109%. Ima redne seminarje, obveznosti o prostovoljnem delu pa je za 20% presežala. Lepe uspehe dosega klub Ljudske tehnike.

Za tovarno umetnih brusov, ki ima 135 točk, je steklarina Hrastnik s 126 točkami. Izpolnila so 103% plana; v bodoče bodo morali še bolj skrbeti za izboljšanje kvalitete izdelkov. Delavski svet in upravni odbor se usposabljata na seminarjih, večina zaposlenih pa je z zanimanjem sledila predavanju o zgodovini OF. Na okrajno tekmovanje se marljivo pripravljata dramska skupina in godba na pihala. Aktivisti steklarne so eodolvali v bližnjih vaseh pri aktivizaciji za volitve. Za predvojaško vzgojo je dala podružnica pomoč v knjigah in je pomagala urediti prostore za predavanja. Zaposleni so opravili 1234 prostovoljnih ur.

V tekstilni industriji si je osvojilo prvo mesto lokalno podjetje tovarne perila v Celju, o katere uspehih bomo še obširneje poročali. Drugo mesto bo predvidoma zasedel Inteks, mariborska predilnica in tkalnica pa je izpadla iz ocenitve, ker je poročilo prepozno poslala. Po doseženih uspehih bi mogla zasedati prvo ali vsaj drugo mesto, saj je predilnica izpolnila plan s 101%, sukančarna s 106,3%, oplemenjevalnica s 103,7% in surovo tkanine s 101,8%. Brigade v predilnicah so dosegle 101,2% kumulativnega plana, predilnica A 93,8% in predilnica B 118,6%. — V tkalnicah je zasedla prvo mesto tkalnica svile, ki je izkoristila stroje z 82,8% ter si priborila 16 točk. Tkalnica perila A in tkalnica tiska si delita drugo in tretje mesto s 14 točkami. Tkalnica tiska je izkoristila stroje 82%no, tkalnica pisanega blaga A pa 72,9%no.

V tkalnici kloba je dosegla brigada Triglav 105%, Kozara 108%, Partizanka, ki se je obvezovala za 105%, je dosegla 117%, brigada Otona Zupančiča pa je dosegala 102% plana. V tkalnici tiska so se obvezali, da bodo dosegli 100% plana in izboljšali kvaliteto, dosegli pa so 108% plana in izboljšali kvaliteto za 3,2%. Tudi oplemenjevalnica in drugi oddelki so izpolnili vse obveznosti.

V vseh obratih so bila predavanja o prevedbi delavcev, za katera so se delavci zelo zanimali. Poleg 18 predavanj v obratih je bilo doslej tudi nad 20 sestankov v obratih z brigadami. Pomembno je tudi tekmovanje za napredek proizvodnje. Uredili so namreč ščitnike pri zaviralcih niti, da le-te ne skačejo izpod zavore, ter s tem preprečili mehke zavitke. Izdelali so komplet stroj za piljenje z nagibno mizo in izdelali ter namestili brusilni stroj na električni pogon za potrebe oddelka hlodovine, ki pomeni velik prihranek časa. Tudi v drugih obratih so izpolnili več podobnih obveznosti za popravilo in izdelavo strojev.

V okviru republiškega odbora rudarjev sta dosegla pomembne uspehe rudnik Laško in Zagorje, izmed metalurških podjetij pa rudnik živega srebra Idrija, ki bo v šestmesecnem tekmovanju napol vse sile, da izpolni petletni plan Pomembni so tudi uspehi mariborske železniške kurilnice.

Letos za milijardo dinarjev večja proizvodnja strojev in industrijskih naprav

V desetih mesecih tega leta se je proizvodnja gotovih strojev in industrijskih naprav v jugoslovanskih podjetjih za gradnjo strojev povečala za milijardo dinarjev v primeri z letom 1949. To je bilo navedeno na posvetovanju predsednikov upravnih odborov in direktorjev podjetij za gradnjo strojev dne 16. t. m. v Beogradu. Temu posvetovanju je predsedoval predsednik sveta za gradnjo strojev vlade FLRJ minister Franc Leskošek, ki je imel tudi uvodni referat. Podjetja za gradnjo strojev so dobila sedaj nalogo, da osredotočijo vse svoje sile na čim boljše izpolnitev plana za letošnje leto in da predvsem posvetijo pozornost dograjevanju strojev in naprav za ključne pagnoge naše industrije.

Na posvetovanju so proučili tudi mnogo ukrepov za izboljšanje dela podjetij za gradnjo strojev. Udeleženci posvetovanja so ugotovili, da je treba še naprej zmanjševati število neproduktivnih delavcev in uslužbencev. Predstavniki posameznih podjetij so navedli, da se delovna disciplina izboljšuje. V tovarni »Iskra« in Titovih zavodih »Litostroj« so izostanki zmanjšani na najnižje mero. Lotili se bodo tudi ukrepov za boljše izkoriščanje materiala. Po sklepih posvetovanja bodo morala tista podjetja, ki imajo določen material v nepotrebno velikih količinah, poslati del materiala tistim, ki jim ga primanjkuje. (Tanjug)

Jugoslovanska resolucija O DOLŽNOSTIH DRŽAV sprejeta v Generalni skupščini OZN

Flushing Meadows, 17. nov. (Tanjug) Generalna skupščina Združenih narodov je izglasovala na svoji današnji popoldanski seji več predlogov resolucij. Prvi je prišel na glasovanje jugoslovanski predlog resolucije »o dolžnostih držav ob izbruhu sovražnosti«, ki je bil sprejet z veliko večino glasov. Za jugoslovanski predlog je glasovalo 49 držav, proti predlogu pa 5 držav sovjetskega bloka, dočim se je Indija vzdržala glasovanja.

Jugoslovanski predlog za ustanovitev stalne komisije za dobre usluže, ki naj bi posredovala v vseh sporih med državami, je sprejel plenum Generalne skupščine s 45 : 5 glasovom (3 delegati so se vzdržali glasovanja) in ga poslal mali skupščini.

Sovjetski predlog o definiciji napačnosti je Generalna skupščina poslala Mednarodni pravni komisiji. Zatem so s 50 : 5 glasovom (1 vzdržan) sklenili, da

bodo poslali poziv vsem članicam Združenih narodov, naj sprejmejo nadzorstvo nad atomsko energijo na podlagi predloga ZDA. Poziv tudi nalaga članicam OZN, naj se bori za kontrolo in uničenje drugega orožja za množično ubijanje, naj uredi celotno oborožitev in oborožene sile pod nadzorstvom Združenih narodov, zmanjšajo oborožitev in uporabijo tako fonde za pomoč nerazvitiim deželam sveta. Skupščina je sprejela tudi resolucijo, ki obsoja vojno hujskaško propagando. Plenum skupščine se je pripravil na razpravo o programu generalnega tajnika OZN Trygve Lieja o 20-letnem miru. Delegacija Sovjetske zveze je predložila svojo verzijo mirovnega programa, v katero je vključila velik del programa Trygve Lieja.

Na koncu se je govoril generalni tajnik OZN Trygve Lie, ki je obrazložil svoj program 20-letnega miru.

V začetku decembra bo študentsko naselje v Ljubljani dobilo prve stanovalce

Ko stopaš po cesti pod Rožnikom, že od daleč zaslišiš glasove: »Horuk! Horuk!« Tu so brigadirji, ki prenašajo, nakladajo in razkladajo tramove ter nosijo in vsipavajo gramoz. Graditev študentskega naselja je v polnem teku.

Brigadirji »Marinkove« brigade delajo na gradbišču že od prvega dne, ko so začeli graditi četrti blok. Že nad tri mesece so tu in se sklonili, da ne grejo prej, ko bo stavba zgrajena.

Poleg »Marinkove« brigade, ki je že petkrat udarna, dela na gradbišču tudi

neka dela sprejeli v Partijo, vsi pa so že večkrat udarniki. Tudi Rozalija Markežič, zadružnica s osojniške zadruge, daje zgled vsem brigadirjem ne samo pri fizičnem, marveč tudi pri kulturnem in fizikalnem delu. Od takrat, ko je v brigadi postala kandidat Partije, se še z večjim veseljem udeležuje vseh del.

»To bodo gledali študentje, ko bodo prihodnji teden prišli na sedemdnevno

Čim jim dopušča čas, priskočijo tudi študentje na pomoč

brigada »Marice Kerenšič«, ki jo sestavlja po večini kmečka mladina. Pred štirimi tedni je prišla iz Maribora, da pomaga pri zaključnih delih prvega in dograditvi četrtega objekta, pri petem objektu pa so pričeli graditi temelje.

Na gradbišču je polno življenja, mladosti in dela. Mladinski brigadi tekmujeta med seboj in se borita za zmago.

Pri betoniranju delajo najboljši brigadirji: Albin Troha, Ivanka Uršič, Cvetka Bakar, Andrej Korošec, Olga Rekar in drugi. Prva dva so v brigadi zaradi vest-

delo, se je nasmejela Rozalija. »Naj vidijo, da se tudi kmečka mladina zanima za čim udobnejša stanovanja naših študentov.«

Pod blokom mrgoli brigadirjev. Eni premetavajo pesek, drugi odlagajo opeko s pravkar doselega kamiona. Mladinci bi radi čim hitreje spraznilni kamion, toda komandant jih neprestano opozarja na kakovost dela.

»Ne mečite opeke! Podajajte jo drug drugemu, da se ne razbijel!«

Brigadirji imajo norme in često jim

use, da jih prekorajajo. Komandant ni s tem nič kaj zadovoljen, ker meni, da je predvsem potrebno, da delo v redu opravijo. Tudi v drugih brigadah je tako. Pomagajo drug drugemu, se učijo in popravljajo napake.

»Pridni in požrtvovalni so. Še bolj moram pohvaliti mladince iz mariborske brigade, ki se lahko kosajo z vsakim našim delavcem, pravi o njih mojster. Tako mislijo o njih tudi instruktorji gradbenega podjetja.

Komandant brigade Stefan je ves čas poleg skupine brigadirjev in pomaga pri premetavanju gramozna in polnjenju samokolnic. Velik in močan je. Na sukničju se mu svetijo štiri udarniške značke, značka Zveze borcev in fizikalurna značka. Udeležil se je že gradnje mladinske proge Samac-Sarajevo, Novega Beograda in avtoceste Beograd-Zagreb.

»Koliko dela je še!« pripomni Stefan in se za hip nasloni na lopato. »Danes moramo izprazniti še vagon s cementom in tri vagone z opeko. Lahko je za delovno silo. Brigadirji so veak čas pripravljani, toda kam z materialom je drugo vprašanje. Prostora ni več, pa si bomo pomagali s provizoriji. Nekaj deek bomo že našli. Mar naj vagone odpremo celo nazaj na Stajersko, kot je sprva hotela storiti uprava gradbišča?«

Kosilo je ob treh kakor običajno. Nikomur se ne mudi, čeprav so po osemurnem delu že dokaj utrujeni. Dežurni brigadir se mora kar razhuditi, da spravi vse brigadirje v jedilnico.

»Čaka nas še veliko dela,« jim po kosilu razlaga komandant. »Na železniški postaji je 60 ton opeke in 20 ton cementa. Da ne bo stojnine, bo treba še nočjo pljuniti v roke.«

Nekaj odmoru, in zopet so odmevali po gradbišču živahni klici. Opazoval sem brigadirja nekaj minut in si ne mi zdelo potrebno začeti nov razgovor. Njegov pollet mi je povedal vse.

»Vsek dan nas sprašujejo študentje, mi je dejal ob odhodu mojster gradbišča, »kdaj go gotov prvi blok in kakšni bodo v njem prostori. Ko jih brigadirji gledajo, kako željno pričakujejo stanovanja, postajajo še odločnejši. V začetku decembra se bo lahko veselilo 90 študentov, čez kakšna dva meseca pa še 150.«

Enote Mac Arthurja napredujejo na vseh frontah

kot poročajo Amerikanci

Tokio, 18. nov. UP prenašala poročilo štaba generala Mac Arthurja, v katerem je rečeno, da se enote pod poveljstvom Mac Arthurja napredovale na vseh frontih, pri čemer so naletele na slab ali pa sploh na nikakršen odpor. Južnokorejska divizija »Kapitol« je obkolila nekatere sovražnikove enote severovzhodno od Jongkonga, ameriška pomorska pehota pa izvaja patrolne akcije na področju rezervuarjev Cesin in Fusen. Šesta južnokorejska divizija odbija slabe sovražnikove napade.

Predstavniki štaba generala Mac Arthurja je izjavil, da se nasprotnikove enote umikajo na vsej fronti, dolgi okrog 400 km. Predstavniki je opozorili na navzočnost 200 do 400.000 kitajskih vojakov severno od mandžurske meje in dejal, da Mac Arthurjevo poveljstvo misli, da je sedanje številčno stanje sil Združenih narodov zadostno, kajti sovražnik razpolaga na fronti s približno 100.000 ljudmi.

Po poročilih tujih agencij so Mac Arthurjeve čete na severozapadni korej-

ski fronti prodirle danes 100 km pred mandžursko mejo. Cete napredujejo zelo počasi, ne da bi naletele na resnejši odpor. Južnokorejske enote se bore, da bi dobijo nadzorstvo nad cesto Kunuri-Tokkon, ki jo sev. Korejci obstreljujejo s topništvom. Na severovzhodnem delu fronte so enote ameriške pomorske pehote prodirle na južni rob rezervuarja Cosin. Pri Njongčonu na vzhodu Koreje so Južnokorejci znova prevzeli pobudo. Pred južnokorejsko divizijo »Kapitol« je okrog 6000 severnokorejskih vojakov. Po poročilih je ameriška pomorska pehota uničila v bitki pri Kotoriju celotno 104. kitajsko divizijo.

Na Južni Koreji je gverilska delavnost zelo živahna

Seul, 18. nov. Reuter poroča: Gverilske operacije severnokorejskih gverilcev v Južni Koreji in zasedbenih delih Severne Koreje se razvijajo predvsem v dveh področjih. Prva skupina gverilcev vodi operacije na ozemlju približno 145 kvad. kilometrov, ki

leži med 28. vzporednikom in sedanjo frontno črto. Druga skupina operira v Južni Koreji in ima svoje oporišče v okolici Tejuja. Gverilske akcije so v glavnem naperjene proti komunikacijam in preskrbovalnim zvezam. Prejšnji teden je bilo južnokorejsko glavno mesto Seul v tako imenovani »gverilski mrzlici«. Vsako noč so v mestu in okoli mesta odmevali streli. V Seulu so uvedli policijsko uro od 7. zvečer do 6. ure zjutraj. Ob napadu na vojaški viak so se severnokorejski gverilci približali Seulu na 6 kilometrov.

V bojih s severnokorejskimi gverilci sodeluje razen policije okrog 80.000 pripadnikov Mac Arthurjevih enot, in sicer celotna 25. ameriška pehotna divizija, 3 južnokorejske divizije, turška pehotna brigada in filipinske enote. Od 1. oktobra do 8. novembra je imela samo južnokorejska policija v Južni Koreji 434 spopadov s severnokorejskimi gverilci, pri čemer je izgubila nad 700 ubitih in ranjenih. Severnokorejski gverilci so v tem času imeli skoraj 5000 mrtevih in 7000 ujetih. Iz južnokorejskih virov se je zvedelo, da je gverilsko delovanje močno razvito v vsem zaledju. Nočna potovanja po planinskih cestah niso priporočljiva. Dnevna potovanja pa se razvijajo navadno samo v velikih konvojih.

Britanski listi o tako imenovanem vmesnem predelu

London, 18. nov. United Press poroča, da prinašajo britanski časopisi na vidnih mestih poročila, da sta vladi ZDA in Velike Britanije sestavili predlog za določitev vmesnega področja na obmejnem ozemlju med Kitajsko in Korejo. Poročila se v posameznosti razlikujejo, vsa pa so enotni misli, da je glavni smoter teh predlogov želja ameriške in britanske vlade, da bi preprečili vladi LR Kitajske, da niti Združenim narodom ZDA nimajo nobenih napadalnih namenov do Mandžurije.

Iz pisanja britanskega časopisa izhaja, da je želja javnega mnenja, da bi s Kitajsko dosegli sporazum in s tem odvrnili nevarnost za razširitev vojne.

Kakor poročajo iz Washingtona, so strokovnjaki za vprašanja daljnega vzhoda v ameriški delavski na zasedanju Generalne skupščine OZN v Lake Successu izjavili, da v Washingtonu pogajajo o določitvi nevtralnega pasu vzdolž korejsko-mandžurske meje, da pa ni nobenih dokazov za to, če je bil LR Kitajski že stavljen ponudba v tem smislu.

V Nepalju so redne vladne čete zaustavile napredovanje upornikov

New Delhi, 18. nov. Reuter poroča, da so redne vladne čete zaustavile napredovanje upornikov v Nepalju. Sedaj napadajo Garvanipur, 8 km od Birgania, kjer je sedaj 6-dnevna »paralelna vlada« pristavev stranke nepalskega kongresa. Pričačujejo, da bo odločilna bitka med uporniki in nepalsko redno vojsko pri Birganiu. Uporniki so vnovič zavzeli gorsko utrdbo »Udiapur Garni, ki leži 130 km jugovzhodno od prestolnice Katmandu. Srđiti boji se bijejo v Nepaljanju, tretjem največjem mestu zahodnega Nepala.

Nepal leži na vzhodu najvišjih gora Himalaje. Nepal je pravzaprav tampon (vmesna) država med Tibetom in Indijo. Zato so dogodki v Tibetu tako močno odjeknili v Nepalju, dokodki v Nepalju pa v Indiji. Nepal meri po površini 150.000 km², prebivalcev pa ima 6 in pol milijona. Glavno mesto te dežele, ki jo sedaj ogrožajo uporniki (pristaši pobežlega kralja) Katmandu, šteje približno 125.000 prebivalcev. Nepal ima

POLJSKI PREDSTAVNIKI IŠČEJO ZATOČISČA V ZAHODNI NEMCIJI

Berlin, 18. novembra. AFP poroča, da je celotno upravno osebje poljske trgovske misije v sovjetskem sektorju Berlina prbežalo v Zahodno Nemčijo. V zadnjih dveh mesecih je prbežalo v Zahodno Nemčijo skupaj 24 članov različnih poljskih gospodarskih in političnih misij v sovjetski okupacijski coni Nemčije.

TUDI WILHELM PIECK ODHAJA NA ZDRAVLJENJE V ZSSR

Berlin, 18. nov. Agencija France Presse prenaša sporočilo predsedstva vzhodnonemške vlade, da odhaja predsednik Wilhelm Pieck na štiritedensko zdravljenje v ZSSR. Med njegovo odsotnostjo bo opravljal dolžnosti predsednika republike predsednik narodne skupščine Johannes Zieckmann.

NARODNA SKUPŠČINA LIBIJE bo sklicana dom. januarja 1951

Do leta 1952 pa bo postala Libija samostojna

Flushing Meadows, 17. nov. (Tanjug) Plenum Generalne skupščine je danes izglasoval s 50 glasovi proti 6, ki so se vzdržali (sovjetski blok in Francija), resolucijo o Libiji. Po tej resoluciji bo libijska narodna skupščina sklicana do 1. januarja 1951, začasna vlada pa mora biti sklicana najpozneje do 1. apr. 1951, da bo potem Libija dosegla popolno neodvisnost do leta 1952.

Med razpravo, ki se je razvila pred glasovanjem v Generalni skupščini, je sirski delegat El Huri dejal, da libijska narodna skupščina ne bi smela biti imenovana. Pristavil je, da bi v takšni skupščini prebivalstvo Tripolitanije, ki sestavlja 75% celotnega libijskega prebivalstva, dejansko ostalo v manjšini s približno tretjino glasov. Dodal je, da bi imenovanje skupščine odvzelo libijskemu

ljudstvu pravico do samoodločbe, ki bi jo sicer lahko uveljavilo po svojem resničnem predstavitelstvu, izvoljenem pri splošnih volitvah. El Huri je dejal, da bo kljub temu glasoval za načrt, ki ga je sprejel odbor, ker je mnenja, da bo Generalna skupščina gledala na to imenovano skupščino samo kot na redakcijsko skupino, katere naloga je, da pripravi različne dokumente o bodoči libijski ustavi.

Egiptski delegat se je strinjal s sirskim delegatom in obenem predlagal, naj bi bila libijska narodna skupščina izvoljena in reprezentativno telo. Egiptski predlog pri glasovanju ni dobil dvotretjinske večine, ki je potrebna, da je predlog, ki je pred plenumom Generalne skupščine, sprejet. Za predlog je glasovalo 24 delegacij, proti 12, 15 delegacij pa se je vzdržalo glasovanja.

Varnostni svet razpravlja o Suezu

Flushing Meadows, 17. nov. (Tanjug) Ker se na današnji seji Varnostnega sveta ni prijavil noben govornik za debato o intervenciji kitajskih čet na Koreji, je Svet sklenil preiti na proučevanje palestinskega vprašanja. Pred dvema tednoma je Izrael sprožil vprašanje Suez v VS in je ob delni podpori Velike Britanije predložil resolucijo, v kateri se strinja s tem, naj bi Egipt takoj odpravil kontrolno nad ladjami, ki plovejo skozi Suez v Izrael. Med razpravo o tem vprašanju je francoski delegat Lacoste izjavil, da je Francija poslala oster protest egiptski vladi zaradi pregleda ladij, ki plovejo skozi Suezski prekop, in poudarila, da mora egiptska vlada takoj prenehati s svojim posestovanjem v Suezskem prekopu. Dejal je, da mora VS razpravljati o tem vprašanju šele potem, ko bo dobil sporočilo posebnega komiteja. Razprava se nadaljuje.

Na včerajšnji seji je VS razpravljalo o resoluciji šestih držav, v kateri se poziva vlada LR Kitajske, naj umakne svoje

sile s Koreje, obenem pa se nudijo kitajski vladi jamstva, da bodo sile ZN spoštovale mandžursko-korejsko mejo in kitajske interese v obmejnem pasu. Za resolucijo so se izjavili predstavniki Ekvadorja, Norveške, Kube in Južne Koreje. Sovjetski predstavnik Malik je ponovno poudarjal, da se more mir na Koreji vzpostaviti le z umikom čet ZN. Izjavil je, da Sovjetska zveza nasprotuje zahtevi po umiku kitajskih čet s Koreje in da bo vložil veto. Ameriški predstavnik je nato prebral izjavo predsednika Trumanja, da se bodo ZDA potrudile, da se prepreči razširjenje spopada na Daljnem vzhodu.

Indija bo podpirala pritožbo Tibeta

New Delhi, 17. nov. (Tanjug) Reuter poroča, da je zastopnik indijske vlade izjavil, da bo Indija podpirala pritožbo tibetanske vlade v VS OZN in da bo v kratkem poslala delegacijo na zasedanje VS, ki naj razloži tibetansko stališče o vdoru kitajskih čet v Tibet.

BEG ČESKOSLOVAŠKEGA KONZULA V MÜNCHENU

München, 18. novembra. AFP poroča, da je češkoslovaški konzul v Münchenu Ernest Steiner zaprosil za dovoljenje, da lahko prebiva v Zahodni Nemčiji, ker je bil odstavljen in poklican, naj se vrne v Prago. Ameriški komisar na Bavarskem Schuster je sporočil, da okupacijska oblast ne bo priznala njegovega namestnika Mihalika, dokler ne bo češkoslovaška misija zahtevala, da naj bo akreditiran pri zavezniški visoki komisiji v Zahodni Nemčiji.

V začetku t. m. so bili odvzeti diplomatska imuniteta in drugi privilegiji poljskim in češkoslovaškim misijam v Zahodni Nemčiji, ker niso zahtevale, da bi bile akreditirane pri visoki komisiji.

Trumanovo pismo članom predstavnškega doma in senata

Washington, 18. novembra. — Predsednik Združenih držav Harry Truman je poslal vidnim članom predstavnškega doma in senata pismo, v katerem pravi, da pripravila v zvezi z nedavnimi sklepi ZDA o dajanju pomoči Jugoslaviji ustrežajoče zakonske predloge, ki bodo predloženi ameriškiemu Kongresu proti koncu novembra. V pismu je rečeno, da pristojne ameriške ustanove pretresajo ukrepe za dajanje pomoči Jugoslaviji, ki je bila prizadeta po katastrofalni suši. Ko razlaga stališče ameriške vlade glede razlogov, zakaj je bila dana pomoč Jugoslaviji, poudarja predsednik Truman v pismu, da je prepričan, da bodo vidni člani ameriškega Kongresa razumeli razloge za nujno akcijo. Na koncu svojega pisma pristavlja Truman, da pričakuje od članov Kongresa morebitne pripombe v zvezi z izdajo zakonskih določb o dajanju pomoči Jugoslaviji.

Trumanova izjava ob izidu volitev za Kongres

Washington, 18. novembra (Tanjug). — Veetnik ameriškega zunanjega ministertva poroča, da je predsednik Truman izjavil na tiskovni konferenci, da v volivni zmagi republikancev ne vidi nobene nevarnosti za svoj program »Fair Deal«. S tem v zvezi je pristavil, da bo ta predlog znova predložil Kongresu v mesecu januarju. Ko se je dotaknil izidov nedavnih volitev v ameriški Kongres, je Truman dejal, da je po njegovem mnenju ta izid v pretežni meri posledica lokalnih razmer. Nato je Truman izjavil, da bo Acheson ostal minister za zunanje zadeve. Ko je govoril o bližnjem zasedanju ameriškega Kongresa, ki bo trajalo le malo časa, je Truman rekel, da pričakuje, da bo Kongres potrdil davek na pretiran dobiček, dodatni vojni proračun, podaljšanje kontrole nad najemninami in razglasitev Aljasko in Havaja za novi zvezni državi v ZDA.

Pred volitvami v okrajne ljudske odbore

Nadaljevanje s 1. strani.

Pomembnejšo spremembo v organizaciji okrajnih ljudskih odborov predstavlja ustanovitev svetov za prosveto, za zdravstvo in za socialno skrbstvo. Dosedanja izkušnja je pokazala, da bo delo naših upravnih organov smotnejše in uspešnejše, če samenjajo dosedanje poverjenike kolektivni organi, t. j. sveti, ki bodo pod vodstvom člana izvršilnega odbora združevali tiste ljudi v okraju, ki razumejo prosvetna, zdravstvena in socialnoskrbna vprašanja in katerim je zaupano vodstvo posameznih ustanov s teh področij. Ti sveti kot upravni organi v okrajnih odborih ne bodo imeli kol. doležeje le značaja posvetovalnega organa, ampak bodo kot kolektivni organi okrajnih izvršilnih odborov v teh panogah odločali. Upravičeno smemo pričakovati, da bo pritenitev širšega kroga strokovno sposobnih ljudi v neposredno upravljanje teh panog izboljšala dosedanje delo.

V neposredni zvezi s demokratizacijo državne uprave je ustanavljanje svetov državljanov in komisij pri izvršilnih odborih oziroma pri njihovih poverjenstvih. Svet državljanov kot stalni organ od naših poverjenstvih ter komisije državljanov, ki se poslavljajo za izvrševanje določenih poslov, bo tisto sredstvo, ki mora v poslovanju državne uprave predstavljati najuspešnejše orožje proti birokratizmu in uradniškemu poslovanju poverjenstev. Tu nimamo še dovolj izkušenj, ker je bila dosedanja praksa v pogledu sodelovanja ljudi v upravnih organih skromna in neenotna. Namen je ta, da se pri poverjenstvih okrajnega ljudskega odbora osnujejo posebni sveti državljanov, ki bodo morali predstavljati konkretno in stalno pomoč poverjeniku oziroma okrajnemu izvršilnemu odboru za izvrševanje nalog odgovarjajoče panoge državne uprave. Sveti državljanov bodo morali imeti poleg svoje posvetovalne in kontrolne funkcije tudi določene kompetence, to se pravi, da bo za posamezne važnejše naloge poverjenik dolžan rešiti vprašanje le v soglasju s tem svetom. Ker je s uvedbo državljanov svetov potrebno s zakoniti predpisi postaviti okvir njihovi organizaciji in delu, pripravila naša vlada osnutek zakona, ki ga bo predložila prihodnjemu zasedanju Ljudske skupščine LRS. Uvedba teh svetov državljanov bo zahtevala aktivizacijo številnih ljudi. Naše politične organizacije morajo skrbeti za to, da bo smisel teh svetov državljanov ljudem pravilno razložen in da bodo v njih sodelovali sposobni in delavoljni ljudje.

Vsem nam je jasno, da je v neštetihih stvareh odločilna važnost to, kako izvršujejo svoje naloge krajevni ljudski odbori. Morajo smo se v teh vprašanjih prevečkrat zadovoljevali le v ugotovitvah in kritikami obstoječega stanja, premalo pa smo storili za to, da se zagotovi sistematično delo za usposabljanje krajevnih ljudskih odborov. Ker vemo, da slab okrajni ljudski odbor ne more po-

magati in ni sposoben nadzorovati dela svojih KLO, zato je treba ob sedanjih volitvah prvenstveno rešiti to vprašanje. In ker smo na drugi strani prepričani, da brez neposredne skrbi naših političnih organizacij organi ljudske oblasti ne morejo zadovoljivo delati, zato smo dali ves poudarek sedanjim volitvam v frontne organizacije. Praksa zadnjih mesecev nas uči, da niso lo. neizvedljive naloge, ampak narobe, da vsaka konkretna skrb za stanje v krajevnih ljudskih odborih rodi uspehe. Tam, kjer so se okrajni ljudski odbori in politične organizacije ne samo v besedah, ampak s neposrednim delom lotili vprašanja selave in poslovanja KLO, tam so ti krajevni ljudski odbori za delo prišli ter tam v splošno in v svojo lokalno korist poslujejo zadovoljivo. Kjer so s praktičnim političnim delom naši partijski in frontovski dokazali, kakšen pomen imajo zbori volitev v konkretnih gospodarskih in obče upravnih stvareh krajevne enote, so se ljudje oprileli teh oblik dela. Ki uresničujejo načela socialistične demokracije in neposrednega sodelovanja ljudi z oblastnimi organi. Novo izvoljeni ljudski odbori bodo morali uvrstiti krepitev in pomoč krajevnim ljudskim odborom med svoje osnovne naloge. Le takrat bo mogoče govoriti o pravilni politiki okrajnega ljudskega odbora, če se bodo uspehi kazali v delu slehernega krajevnega odbora na njihovem ozemlju. Merilo za uspešno politiko enih in drugih je in ostane izpolnjevanje obveznosti do skupnosti. Le na tej osnovi je možno funkcioniranje socialistične države in le pod takimi pogoji je mogoče izvajati načela demokratizacije in decentralizacije državne uprave in gospodarstva.

Letošnje volitve v okrajne ljudske odbore naj se tedaj izvršijo v znamenju odločne volje, da moramo te organe naše ljudske oblasti v resnici okrepiti in z izbiro politično zrelih in poslovno sposobnih ljudi zagotoviti boljše delo kot doslej. Naše partijske in frontne organizacije se morajo zavedati, da je nemogoče reševati stvari, kot pravijo, »od zgoraj«, če niso organi lokalne uprave in naše terenske politične organizacije svojim nalogam kos. Ne samo, da bi se tako večino poseganje in reševanje stvari »od zgoraj« grobo kosalo z demokratičnimi načeli, ki jih moramo do kraja uveljaviti, ampak so tudi praktični uspehi nemogoči. Je in bo tako, da bodo ljudje povsod tam najbolj občutili težave, kjer bodo ljudski odbori in politične organizacije slabe. Ker pa imajo pravico in možnost, in to vso možnost, neposredno vplivati in odločevati v tem, kakšne ljudske odbore oziroma kakšna politična vodstva želijo, jim je treba to pravico in seveda s tem tudi odgovornost posebej jasno predložiti prav ob volitvah. Okrajni in mestni ljudski odbori so v naši državni organizaciji tisti člen, od katerega je mnogo odvisno, da v mnogih primerih celo vse. Zato poskrbimo, da bodo odselej boljši!

(Nadaljevanje in konec)

Primer Poljske in Češkoslovaške, popravljajna planov v korist proizvodnje za Sovjetsko zvezo, izolacija od mednarodnega trga itd. kažeta, da zahteva zunanja trgovina pod takimi pogoji precejšnje žrtve v življenjski ravni informirojevskih držav. Te metode in ukrepi pa niso značilni samo za trgovino Sovjetske zveze s tema državama, marveč za njeno trgovino z vsemi državami Informirojeva. Propaganda v informirojevskih državah čisto poljanjuje padanje življenjske ravni z razmahom špekulacije (primer Poljska in Madžarska). Hkrati, ko se izgovarjajo na špekulacijo, pa govorijo o povečanju proizvodnje, ki naj bi že zagotovila povečanje življenjske ravni. Pri tem prihajajo v očitno protislovje in zapletanje. Blstvo stvarni pa je v tem, da se proizvodnja sicer res povečuje, da pa gre največidel te povečane proizvodnje za izvoz v Sovjetsko zvezo. Razen tega pa se povečuje predvsem proizvodnja v tistih panogah, ki ustvarjajo kapitalne dobrine, to je v težki industriji — in to ne po potrebah Poljske ali CSR, kar je bistvene važnosti, marveč po potrebah SZ. Razlika, ki ostane za notranje tržišče, pa ne more zadovoljiti naraščajočih potreb. Z življenjsko ravnilo pa je tesno povezano tudi opuščanje vrste industrijskih panog, ki so ovisne od evrov in iz kapitalističnih držav. Popravilni plani v vseh informirojevskih državah kažejo predvsem na dve usmeritvi: na razširjenje surovinske baze (Bolgarija, Romunija in Madžarska kakor tudi Poljska in CSR — čeprav v manjši meri) in v industriji predvsem na povečanje deleža težke industrije, ki naj dobavlja Sovjetski zvezi kapitalna sredstva. Lahka industrija, ki najbolj neposredno vpliva na življenjsko raven, pa se ali zanemarja, ali pa se celo ukinja. Prav vprašanje življenjske ravni je danes v informirojevskih državah tisto, na katerem se najbolj ostro ločijo

Blesteča stran v gospodarskem sodelovanju narodov

poslušni izvajalci direktiv Sovjetske zveze, in delovno ljudstvo, ki na svojih plečih prenaša posledice teh direktiv.

Kako pa se to popravljanje plana in izolacija od mednarodnega trga, proizvodnja po sovjetskih potrebah itd. odraža na življenjski ravni Poljske, kaže dokaj dobro komaj pretekla denarna reforma. V zvezi s to reformo je veekakor zanimiva izjava češkoslovaškega ministra za finance Kardeša. Ko miri strah češkoslovaškega ljudstva pred denarno reformo po vzoru poljske, Kardeš pravi: »Vsek se lahko prepriča, da bo blaga dovolj in da ne bo potrebno izvesti denarne reforme.« Iz tega je pač lahko sklepati, da je bilo v Poljski pač veliko preveč denarja, pa veliko premalo blaga za široko potrošnjo.

Rezultati drugega četrtletja poljskega plana pa kažejo, da imajo precejšnje težave tudi sedaj s pomanjkanjem surovin. Plana namreč niso izpolnili v proizvodnji surovega železa, prečiščenega svinca, v izdelavi lokomotiv za normalne proge, vagonov itd. To pa so prav tiste panoge, na katerih je Sovjetska zveza najbolj zainteresirana.

Podobne stvari kakor v Poljski in CSR, so tudi v Bolgariji. Bolgarski informirojevski voditelji so še mnogo uslužnejši kakor drugi. Prekašajo jih morda samo albanski. Bolgarski pelletni plan, ki je bil sestavljen še ko je živel Dimitrov (sestavili so ga v Sovjetski zvezi), je bil po njegovi smrti temeljito spremenjen. Črtana so bila vsa dela na projektiranju in zgraditvi večjih industrijskih podjetij. Omejili so se zgolj na obnavljanje in izpopolnjevanje starih podjetij. Zaradi tega je tudi razumljivo, da bolgarska informirojevska propaganda tako molči o industrijskih novogradnjah. Sovjeti se v gospodarskih odnosih z Bolgarijo poslužujejo dokaj enostavnih metod. Sovjetska

zveza je obljubila, da bo 1946 poslala najmodernejše naprave za termoelektrarno »Stalin« v Sofiji. Nekaj naprav so poslali leta 1948. Ko pa so bolgarski delavci ugotovili, da so naprave stare in izdelane v Angliji, so sovjetski strokovnjaki odgovorili, naj angleške napise enostavno zbrusijo. Dela pri graditvi hidrocentral so po popravljenem planu enostavno spremenili v dela za namakalne naprave. Bolgarija je dobila v sistemu sovjetskega gospodarskega sodelovanja mesto surovinske baze. Simbolično je to poudaril tudi sam Stalin, ki je izročil Červenkovu ob njegovem obisku v Moskvi kovček semen.

Najvažnejši izvozni predmet Bolgarije je tobak. Delež tobaka v bolgarskem izvozu je znašal v letih 1939—1941 okoli 40%. Struktura bolgarskega izvoza se bistveno ni spremenila med vojno in po njej. Toda prav s tem tobakom dela Sovjetska zveza dobre dobičke. Bolgarski tobak kupuje po 0,5 dolarja (2 rublja), prodaja pa ga po 1,5 do 2 dolarja (6 do 8 rubljev). »Sposobnost ruskih ekonomistov se je pokazala tudi pri tem, da so temeljito izkoristili mnogo nižje meze bolgarskih delavcev v primeri s sovjetskimi. Sovjetska zveza zaradi nizkih mezd v Bolgariji predeluje svoj bombaž še višji dokaz te sposobnosti pa je primer naprav za tovarno cementsa, ki jih je Bolgarija naročila v Nemčiji že med vojno in tudi plačala. Te naprave je naša Sovjetska armada leta 1945 v Nemčiji že pripravljene za prevoz v Bolgarijo. Sovjeti so jih seveda Bolgariji še enkrat prodali. Tako ima danes Bolgarija tovarno cementsa, ki jo je dvakrat plačala Bolgarija pa je važna kot surovinska baza za Sovjetsko zvezo tudi zaradi tega, ker ima nekatere predele, kjer je baje uran. Zaradi večje varnosti pa te predele stražijo sovjetski vojaki...

Po svetu je zelo znano dragoceno bolgarsko ržno olje. Sovjetski strokovnjaki pa zato skrbijo, da se to olje ob strogi kontroli pošilja v Sovjetsko zvezo. Ta pa ga po isti metodi kakor tobak prodaja v svet. Razen tega pridela Bolgarija povprečno vsako leto okoli 200.000 vagonov grozjda. Pred trgovijo deluje v Bolgariji posebna sovjetska komisija, ki to grozde, oziroma proizvode iz grozjda odkupuje. Lani je ta komisija odkupila 20 milijonov litrov vinskega destilata. Pri vsem tem pa je zanimivo še to, da je Bolgarija dala v treh letih, to je od 1945 do vključno 1947 za 600 milijonov levov več blaga Sovjetski zvezi kakor ona njej. To pa pomeni, da siromašna Bolgarija vzdržuje bogato Sovjetsko zvezo.

To je samo nekaj dejstev, ki lahko ilustrirajo odnose med Sovjetsko zvezo in njenimi sateliti. Da bi bila slika kolikor toliko popolnejša, je treba k tem primerom dodati, da imata mesto predvsem surovinske baze tudi Romunija in Madžarska. O tem, kako Madžari »jedo svojo bodočnost« (Rakosy) in o Vargovih navodilih, da je treba zmanjšati življenjsko raven v Madžarski, je bilo že dovolj napisanega. Življenjsko raven pa je bilo treba zmanjšati zaradi tega, da bi se pospešil izvoz v Sovjetsko zvezo. Madžarski delavci povedo med drugim tudi to, da so februarja 1949 na železniški postaji Gömöri polnili žito celo v cisterne, da bi ga hitreje prepeljali v Sovjetsko zvezo. Kam so ga prodali Sovjeti, je vprašanje.

Na koncu še nekaj besed o moskovskem »Ekonomske svet« za medsebojno pomoč. Ta svet ima »naloge«, da ureja gospodarske odnose med državami Informirojeva. Po vsem pa je ta »Ekonomske svet« za medsebojno pomoč le centralni organ za praktično izvajanje planov ekonomskega podrejanja informirojevskih držav potrebam Sovjetske zveze. — Tako je pač v praksi blesteča stran v gospodarskem sodelovanju narodov — po zaslugi informirojevske stvarnosti.

POZIV 13. PLENUMA CO ZSJ DELAVSKEMU RAZREDU

Izpolnitev letošnjega plana je pogoj za nadaljnje gospodarske uspehe

Trinajsti plenum CO ZSJ je poslal s svojega zasedanja delavskemu razredu in vsem sindikalnim organizacijam Jugoslavije naslednji poziv: Četrto leto našega prvega petletnega plana se bliža h koncu. Od izpolnitve letošnjih planskih nalog bodo v celoti odvisni rezultati prihodnjega leta in izpolnitve petletnega plana. Izpolnitev plana proizvodnje investicijskega gradiva bo zagotovila uspešno kapitalno graditev leta 1951 in 1952, izpolnitev in preokretnost letošnjega plana v predelovalni industriji pa ne bo samo zagotovila večje količine potrošnih dobrin prebivalstvu, marveč bo imela tudi globok odraz v splošnem ekonomskem razvoju naše države. Potemtakem je izpolnitev letošnjega plana v težki, ekstraktivni in lahki industriji, v gradbeni stroki, transportu in drugih gospodarskih panogah važen in prvi pogoj za nadaljnje gospodarske uspehe, za nadaljnjo graditev socializma v naši državi.

Trinajsti plenum CO ZSJ poziva delavski razred Jugoslavije, da se z vsemi silami zavzame za izpolnitev letošnjih planskih nalog. Z ustanavljanjem delavskih svetov in upravnih odborov podjetij se je povečalo zaupanje delavskega razreda v svoje lastne sile. Nepristransko se razvija pobuda širokih delovnih množic in njihov interes, da bi gospodarstvo v celoti in čim hitreje napredovalo.

Sindikalne organizacije morajo razviti vsestransko politično prosvetno delo, da bi se tako okrepila naša gospodarska borba, krepila zavestna aktivizacija naših delovnih ljudi v borbi za izpolnitev plana. Sindikalne organizacije morajo nuditi vso pomoč delavskim svetom, okrepiti sodelovanje sindikatov z delavskimi upravnimi organi v podjetjih, od česar je odvisen razmah socialističnega tekmovanja in vztrajnost delovnih kolektivov v borbi za zmagovit zaključek četrtega leta Titovega petletnega plana.

V Zenici se je začela serijska proizvodnja koles

V zenickem podjetju »Novi život«, kjer so poprej izdelovali razne kovinske izdelke, so se oprijeli proizvodnje dvo-koles. Delovni kolektiv je s tem prevzel popolnoma novo nalogo brez skušenj. Stroje so prešli na račun reparacij. Nekaj vrst orodja so izdelali sami. Premagali so največje težave zaradi pomanjkanja materiala za posamezne dele koles. Obvladali so proizvodnjo 280 delov, tako da kolesa izdelujejo iz samega domačega materiala. Nova kolesa imajo znamko »Bosna«. Kakor se je doslej pokazalo, domača kolesa ne zaostajajo za povprečnimi tujimi izdelki. Do konca leta bodo izdelali že prvo serijo 1000 koles.

PRI NAČRTOVALCIH BODOČEGA RAZVOJA NAŠIH MEST IN NASELIJ

Kadar koli gre naš stari sosed po stopnicah, toži, kako so strme in na dolgo speljane. Pa res, še mladim ljudem povzroče sapa. Kuharice v menzi pravijo, v njihovi kuhinji ni prostora, kjer človeka ne prepiha; vse štiri stene so zasedene z vrati in oknom. Ko pa grem k znancu na deželo jadikuje, da njegova hiša izgleda tako velika, v njej pa ni skoraj nič prostora. Tako in podobne stvari so povzročili gradbeniki, ki niso dobro rešili vsega, kar more človeku nuditi hiša in stanovanje v njej.

Kaj pa v tovarni? Če projektant pri načrtu velikega podjetja ni vsega dobro upošteval in pretehtal je sto in tisoč delavcem, ki so zaposleni v njej, povzročil več napornega dela in mnogo po nepotrebnem zapravljenega časa.

No, karkoli pa potrebuje človek v hiši in v podjetju v malem, potrebujejo prebivalci mesta ali vasi v velikem. Če v stanovanju potrebujemo kopalnico, pralnico, jedilnico, radio, likalnik, knjižno omaro, slike na steni itd., potrebujemo v mestu — kjer je skupen dom mnogih ljudi — letno in zimsko kopalnico, parke, nasade, vrtove, otroško igrišče, gledališče in kino, koncertno dvorano, knjižnico in čitalnico, pralnico in likalnik, menzo in restavracijo in po čistih, lakovanih ulicah dobro urejen promet. Vse to torej, kar si kulturen človek želi v svojem domu, mora mesto nuditi prebivalstvu.

Vidite, če pa še dogaja, da se morajo naši delavci voziti v službo po več kilometrov, če so daleč na okrog po ljubljanskem polju raztresene hiše in morajo njih prebivalci ob slabem vremenu do kolen bresti blato in sneg, in če v skoraj vseh naših mestih primanjkuje vode, po velikih nalivih pa so ponekod celi predeli poplavljeni, če je v Trbovljah ali v Hrasniku dim v rovu in v stanovanju, no, potem je tega kriv tisti, ki je delal projekt tega mesta ali naselja in ni upošteval vsega tega, kar more naselje nuditi kulturnemu človeku pri delu in na oddihu. Koga bomo obdolžili in prijeli? Prav nikogar, ker teh načrtov pri nas ni delal nihče. V kapitalizmu in še prej, so se naša mesta in vasi razvijala tako kot kapitalizem sam: anarchično. In zaradi tega, ker se niso razvijala po načrtu, je v njih slabo urejen promet, celi predmetni predeli so vedno zadimljeni, malo je sanitarnih in uslužnostnih ustanov itd.

Sistematično načrtno graditev naselij zagotavlja le socializem; v njem je namreč načrtno gospodarstvo zakon, urbanizem pa je njegov sestavni del.

Trinajsti plenum CO ZSJ poziva delavski razred naše države, naj s svojo borbo za uspešno izpolnitev nalog četrtega planskega leta pokaže vse svoje sile, enotnost in neomajno predanost socializmu. Plenum zastavlja vsem sindikalnim organizacijam in vodstvom naloge, da pomagajo predvsem gospodarskim vodstvom pri vzdrževanju planske discipline, da pomagajo delavskim svetom in upravnim odborom podjetij pri iskanju še neizkoriščenih rezerv, da se bore proti pojavom partikularizma, da dojamajo medsebojno povezanost našega gospodarstva, da razvijajo propagandno delo pri pojasnjevanju temeljnih gospodarskih nalog ter mobilizirajo najširše množice za požrtvovalno izpolnjevanje nalog in kar največje preseganje plana.

Naprej v borbo, da bomo s povečanimi napori zmagovito zaključili četrto leto petletnega plana!

Na Goriškem bodo pridelovali krmo tudi ozimi

Na Goriškem še ni končana borba za povečanje krmnih zalog. Tu je tudi ob normalnih letnih vprašanje živinske krme košljivo, ker je v okraju več živine, kot je morejo prehraniti z lastno krmo. Vinogradništvo in vrtnarstvo, ki v glavnem preživljata goriškega kmeta, zahtevata istočasno tudi razvito živinorejo, kajti vrt in vinograd morata biti dobro gnojena. Zato je vprašanje povečanja krmkega fonda stalna skrb goriških kmetovalcev. Dosedanje delo na tem področju je že pokazalo prve uspehe. Agonomi skušajo to vprašanje rešiti razen s siliranjem tudi z gojitvijo novih krmskih rastlin.

Goriška ima zaradi ugodnih klimatskih prilik — sneg zapade v dolinskih predelih redkokdaj in še takrat kmalu skopni — možnost za pridobivanje krme tudi v zimskem času. To možnost skušajo sedaj v čim večji meri izkoristiti. Okrajno poverjenstvo za kmetijstvo je septembra nabavilo na državnem poskusnem posestvu Črnelo pri Domžalah 70.000 sadik krmkega ohrova. Te sadike je razdelilo državnim posevostom, kmečkim delovnim zadrugam in privatnim kmetovalcem v okraju. Krmski ohrovi je rastlina, ki zraste do 1 m visoko, bujno uspeva in zeleni do februarja. Proti mrazu je zelo odporen, saj prenese tudi do -20° C. Ena sadika da semena za 1 ha površine. Ker je krmski ohrovi strnišnje posevek, se lahko seje brez škode za druge kulture. Najvažnejše pa je, da daje na 1 ha okoli 700 štelov zelenja, torej več kot marsikatera druga krmška rastlina.

Poleg tega so letos na državnem posestvu v Ložah in Sempetru pri Gorici poizkusili gojiti ameriško deteljo. Če bo ta krmška rastlina pri nas uspevala,

FRONTOVCI, ali je tudi pri vas tako kakor v Slivnici

Tri postaje od Maribora leži tesno ob pohorskih obronkih prikupna vas Slivnica. Ob delavskih ob prihodu delavskega vlaka postajata zaživi v vrvežu delavcev, ki se vračajo na domove.

Nekdanji grofovski grad, danes Mladinski dom, daje Slivnici svojevrstno obležje. Kadar koli sem čul pripovedovati o slivniški Fronti, vselej so ljudje omenjali tudi slivniški grad. Nekateri ljudje iz sosednjih vasi celo pravijo, da je vaška frontna organizacija pravzaprav slivniški grad.

V tem pa je tudi nekaj resnice. Tu delajo in živijo največja frontovci; mlada učiteljica in sekretarka vaške celice Hela, daleč naokrog znana in priljubljena upravna dama in odbornica frontnega odbora Kasparjeva Tilčka in odbornica žena Angelca. Toda vas šteje 17 volilnih enot in na vsaki so v teh dneh ži-

vahni predvolilni sestanki. Na vseh boš srečal zastopnika Fronte, mladine in žena. Vse tege dela seveda ne zmore le nekaj ljudi iz gradu. Pa pogledaj raje, kaj sta mi povedali v razgovoru o vaški Fronti, o KLO, množičnih organizacij in o tem in onem iz življenja vasi naši znanci Tilčka in Hela.

Ceprav pravijo, da dobro delamo, še vedno ni tako, kot bi si želeli. Nekaj pa je vendar, na kar smo posebno ponosni, naše sodelovanje s KLO, Ljudski odbor pravzaprav nobene stvari ne ukrene brez Fronte, žena in mladine. Povsod smo zraven in že kar čudno se zdi našim ljudem, ko čujejo, da drugod teh ljudi sploh ni na seje ljudskega odbora, da se ne zanimajo za njegovo delo in težave. Na primer odkup. Vaški frontni odbor se je pri razrezu odkupnega plana krompirja podrobno zanimal za zmogljivost slehernega gospodarstva. Ko se je odkup začel, smo na množičnih sestankih razpravljali o tem, kako bo treba izpolniti obveznosti. Če se je zataknilo, smo znova sklicali sestanek. Danes je plan oddaje že izpolnjen. Podobno je bilo pri žitu. Naši ljudje so bili vselej in povsod zraven, ko je žito zorelo, ob žetvi in mlačvi. Krivco so naredili le enemu kmetu, Komarnu, pa še za tega smo pri drugih kmetih zbrali 300 kg semenskega žita, da je lahko posejal. Pa setev, Res, vse njeve še niso posejane. Toda Fronta skrbi za medsebojno pomoč, temu z vprežno živino, onemu s semenom ali pa z delovno silo. Dvema vdovama, Arnušovi Adeli in Spurovi Matildi, kjer manjka delovnih rok, so prisloščile na pomoč naše pridne žene Takih primerov je več.

Tudi v prostovoljnem delu smo vedno na tekočem. V letošnjem letu je že naneslo kakih 10.000 ur. Na Slivnico vedno pritisnejo, če je kje potrebna pomoč, najsi bo to pri nalaganju lesa, sajenju in čiščenju drevoja pri gozdni upravi, v gozdnih akcijah ali pa v zadrugi vinogradih in pri žetvi. Na Lovrencu smo pomagali pri gradnji ceste, na Šumiku pa pri sečnji.

Seveda ni težko uganiti, da je tako medsebojno tesno sodelovanje in pomoč množičnih organizacij ljudskemu odboru zaslug partijske organizacije. Posebno lepe uspehe beleži osnovna partijska organizacija v pritegnitvi delavcev v politično delo na vasi. Od 11 odbornikov Fronte je 6 delavcev. Ker v nekaterih krajih na to stvar tako radi pozabljajo, smo se o njej malo več pomislili.

Dobra polovica naših vaščanov je iz vrst delavstva — sta mi dejali — ostali so povečini manjši kmetje, z 10 hektarji imamo le enega. Močno si prizadavamo, da bi v delo na vasi pritegnili čimveč delavcev. Letu 1948 smo na množičnem frontnem študiju ustvarili prvo simpatizersko skupino in vključili v politično delo delavce, na katere so v tovarnah pozabili. Sprva smo jim zaželi dati lažje naloge, potem zahtevnejše. Uspehi so bili kmalu tu — že isto leto smo sprejeli prve tri mladince iz TAM v Partijo. To so naš Borak Drago, Lak Ivan in Legat Avgust. Prihodnje leto smo sprejeli že nove tri: Antona Bedenika in Ivana Mlakarja iz MIT in Janka Spendla iz železniških delavnic. In kaki fantje so to da-

nesi! Naš Avgust, komaj pride iz tovarne, že ga vidiš po hribih med ljudmi. Pred dnevi je odšel k vojakom, pa je zdaj sekretarstvo prevzel Ivan Lah. Torej le ni tako, kot ljudje pravijo, da samo mi delamo.

»Aktivistov torej ne manjka, pa gotovo zato nimate težav z množičnimi sestanki in zbori voliveev?«

»Tako prvi kot drugi so redno — mesečno. Na množičnih se sproti pogovorimo o tekočem delu in težavah. Na zborih voliveev poroča predsednik KLO o delu, odborniki pa ga dopolnijo s svojimi poročili. Če je treba, prebitimo ljudem uredbe in jih raztolmačimo. So še težave, nekateri jih pač nečesto razumeti, drugi pa jih zopet skušajo napačno tolmačiti, tako da na sestankih ne opraviš večih nitij polovice. Včasih se ta ali oni aktivist zalepi proti kmetu, češ reakcionar si. Od hiše do hiše, od sra do sra je treba stopiti. Od začetka so kmetje malce postarani gledali mladinski dom, češ »komunisti« so tam. Zdaj pa je tu vse domače. Če se komu zgodi krivica, vsak rad pride po nasvet in pomoč. Kmečke matere rade prihajajo z dojenčki k naši bolničarki, pa tudi ona ob prostem času stopi med nje in jim pomaga z nasveti.«

Vodstvo Fronte v Slivnici si prizadeva politično delo čim bolj približati ljudem in ga iztrgati iz suhoparne nezivljenske šablone. Posebne uspehe beležijo v političnem delu z ženami. Študij o problemih socialistične preobrazbe vasi so znali lepo prilagoditi domačim razmeram v vasi. »Dve strani brošure«, pravi Tilčka, »smo včasih predelovali po tri urec. Vnemali so se živahnj pogovori in polemike. To je pravzaprav osnova, na kateri danes gradimo. Kmalu bomo začeli pripravljati ljudsko univerzo. Predavanja bodo imeli dobri gospodarji; o vinogradništvu, sadjarstvu, vrtnarstvu, živinoreji, mlekarstvu, svinjereji in perutinarstvu. Zdaj teče kuharski tečaj, za žene pripravljamo pa tudi zdravstvena predavanja o negi dojenčka, o higieni in prvi pomoči. Čez zimo bomo priredili šivalni tečaj. Da bi lahko prišlo čimveč žena, ga bomo razdelile na Radizel, Creto in Slivnico. Lanj je veliko mater z otroci moralo doma ostati, ker so imele predač. Na tečajih se seveda pogovarjamo o vseh mogočih stvareh doma in v svetu.

Kulturno prosvetno delo se ne more prav razviti. V šoli je pretesno. V počastitev 10. obletnice pripravljamo otvoritev nove velike dvorane. Temelji so že postavljeni, les je na žagi, za cement pa smo pri kmetih zbrali že za kakih 4000 din bonov. Krajevni pevski zbor je kar dober, da bi lahko zapel tudi kako v mariborskem radiu, kol so jo pred nedavnimi našimi pionirji. V predvolilnem tekmovanju smo zbrali 100.000 din, s katerimi smo lepo uredili notranjost šole. Zamisel je dala Fronta, najbolj pa se je za stvar zavzel upravitelj. Seveda so pomagali prav vsi: mladina, žene in moške. Povsod v našem delu je težko povedati, kaj je naredila mladina, kaj žene. Ločeni smo samo administrativno, na papirju.«

Vse to delo izvrša Fronta v Slivnici med najboljšo vaško organizacijo, ne samo v mariborskem okrajnem okraju, ampak v Sloveniji. Zato nisem nič podvomil, ko mi je tovarišica Tilčka ob slovesu povedala: »Volitve bodo 100 odstotno izvedli — drugače tudi biti ne more!« —bat

bo to velikega pomena ne samo za Goriško, temveč za vse predele, kjer je polje pogostokrat suša. Ta rastlina je vzbudila pozornost agronomov, ker je bila po neki velik suši v Ameriki edina rastlina, ki ji suša ni škodovala. Amerikanska detelja vsebuje beljakovinsto snov in je zelo hranljiva.

Na Goriškem se je v zadnjih letih udomačila tudi gojitev podzemnega oreška. Eno steblo te rastline obrodí okoli 40 sadov, ki vsebujejo 50 do 60 odstotkov maščob. Do sedaj so jo gojili nekateri kmetovalci v glavnem za lastne potrebe, v nekoliko večji meri pa KDZ Bukovica. Okrajni plan za prihodnje leto predvideva, da se poveča gojitev te kulture. En hektar, posejan s sončnicami, daje 200 do 250 kg mašbo, 1 hektar, posejan z ojno repico, 300 kg maščob, a 1 kg, posejan s podzemskim oreškom, daje do 1100 kg maščob. Poleg tega pa je nadzemski del oreška odlična hrana za živino.

H. J.

Odkupne cene fižola, ajde in prosa

Vlada LR Slovenije je izdala odločbo o odkupnih cenah fižola ter o ajdi in prosu. Fižol je razvrščen v tri vrste. Državne, vezane cene za fižol I. vrste znašajo 975 din 100 kg, II. vrste 780 in III. 580 din. Z novo odločbo so razveljavljene stare cene. Pooblaščenca odkupna podjetja bodo odkupovala po naslednjih vezanih cenah ajdo in prosu: 500 din 100 kg ajde in 400 din 100 kg prosa. Predpisana je tudi kakovost za pridelke, ki jih bodo odkupovali po teh cenah.

za vsako črto, piko ali znamenje, ki ga vstavijo na papir!

»Vse lepo in prav,« bo marsikdo rekel. Studiranje, zbiranje, risanje in načrtovanje. Čemu vse to? Komaj ti je to jelo, že v zboru odgovarjajo: »Za človeka vendar. Za njegovo lepše življenje. Vodovodi in kanalizacije — ožilje naselja — so pogoj za zdravo življenje. Elektrifikacija in planarne so živčevje naselij, brez katerega ni možen sodobni družben in gospodarski razvoj. Brez teh sanitarnih in uslužnostnih ustanov v mestu ni kulturnega življenja. Parki in nasadi so pljuča naselij. Zelenje in cvetje v naselju varuje zdravje in dviga razpoloženje človeka za težke naloge v proizvodnji. In še cela vrsta je stvari.«

Nagubaš celo in premišljuješ: »Glej vraga! Na te stvari pa še res nisem pomislil. Tu so torej ljudje, načrtovalci bodočega razvoja naših naselij, ki skrbijo, da se bodo napake v organizaciji in ureditvi naših mest popravile, ki polagajo temelje, da se tudi bodočim generacijam ne bo pripetilo v velikem tako kakor mojemu staremu sosedu, ki kolne strme stopnice in nepravilno razdelitev prostorov. Jak.

V ptujskem okraju ne čaka Fronta na naloge, temveč naloge na Fronto

Po nekaterih vaseh tega okraja se frontni odbori niti niso konstituirali, kaj šele, da bi se sestajali in razpravljali o tekočih gospodarskih nalogah. Zdaj pred volitvami so se vendarle zdramili in začeli s pobiranjem članarine, misleč, da so s tem svojo nalogo opravili. Toda nedelavnost fronte med letom se je sedaj mačkvala in zgodilo se je, da so frontovci namesto, da bi poravnali dolg, vrnila članske izkaznice.

V Podvinčih je izstopilo kar 50 članov Fronte, pa se ni nihče pobrigal, da bi raziskal vzroke izstopov. Eden glavnih vzrokov je brez dvoma premajhna pomoč okrajnega frontnega odbora, saj so pred volitvami na večini predvolilnih sestankov obravnavali le tehnične priprave pred volitvami, izvolitev kandidatov in pika. Le malokje, čeprav ljudi to najbolj zanima, pa so razpravljali o gospodarskih nalogah, o odkupih in o varčevanju.

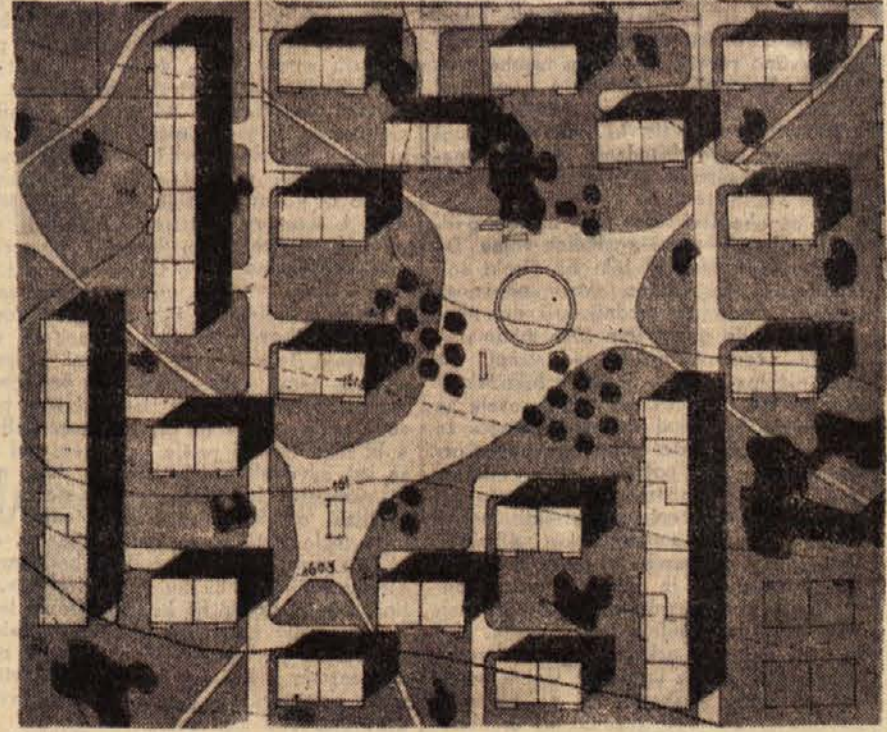
nju. Taka diskusija bi na predvolilnih sestankih brez dvoma bolj zainteresirala in aktivizirala frontovce k sodelovanju, saj če privatno govoriš z njimi, ti nanašajo celo vrsto vprašanj, ki jih težijo.

V Halozah imajo letos težak problem s prehrano. V krajih ob Dravi je toča nekaterim kmetovalcem pobila do 60% pridelka in nimajo kaj oddati, niti dovolj hrane zase. Te svoje težave so javili tudi že na okrajni odbor, vendar se tam nihče ne zgame, da bi jim pomagal. Pri tožujejo se tudi nad tem, da daje okraj tistim kmetovalcem, ki 100% izpolnijo plan, 7000 kg koruze za nagrado, med tem ko tisti, ki so bili že itak prizadeli, nimajo niti osnovne hrane. V Cirkulnah učiteljica pripoveduje, da otroci zaradi pomanjkanja obutve ne prihajajo v šolo. Okraj je dobil namreč le 80 parov otroških čevljev in je ta šola prejela le toliko parov, da pride na vsak razred po en par.

Ljudska inšpekcija bi tu predvsem morala raziskati problem razdeljevanja blaga in zakaj v teh krajih ni prodajaln za vezano trgovino. Tako morajo kmetje nakupovati blago na bone v Ormožu ali Ptuj, včasih pa potujejo celo na Hrvaško. Organizacija trgovske mreže je sploh šibka. Koliko pritoževanja in dolgih repov je samo pred okrajno mesnico v Ptuj, ki je ena sama v vsem okraju! Poleg tega je tudi sama ena okrajna poslovalnica za kurivo. Vse to okrajnega izvršni odbora ni pripeljalo do tega, da bi na svoji seji enkrat postavil na dnevni red vprašanje pravilnega razdeljevanja in razširitve trgovske mreže.

Niz vprašanj je torej, ki bi jih lahko nakazale frontne organizacije ali pa tudi konkretno rešili članj ljudske inšpekcije. Treba je le o takih vprašanjih, ki ljudi teže, razpravljati na sestankih in sprejeti sklepe, kako jih bodo rešili. Le tako se bo krog frontovcev vedno bolj širil ne pa ožil.

Seveda pa so v ptujskem okraju tudi dobre frontne organizacije, ki samostojno obravnavajo razne probleme. Posebno agilni so frontovci na državnem posestvu Zavre. V tekmovanju pred volitvami so ustanovili nove frontne organizacije na Meljskem vrhu, Hrasnju in Goričah. Tu frontovci skupno s krajevnim ljudskim odborom analizirajo vse naloge in so jih tudi postavili v svoji tekmovalni načrt, ki ga že izpolnjujejo. —md—

Detajl iz regulacijskega načrta Brežice

REORGANIZACIJI TEKMOVANJA ZA NOGOMETNO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

Prihodnje leto samo I. in II. zvezna liga vsaka s 14 moštvi

Ze pred dnevi smo v našem listu objavili, da obstajajo možnosti za reorganizacijo tekmovalnega sistema nogometnega prvenstva. Te možnosti so se zelo blizu uresničevanju, kajti izvršni odbor Nogometne zveze Jugoslavije je v petek sprejel, da bo skupščini Zveze, ki bo januarja meseca naslednjega leta, predložil spremembo dosedanjega sistema tekmovalnega prvenstva.

- Hajduk (Split), Crvena zvezda (Beograd), Partizan (Beograd), Dinamo (Zagreb), Sarajevo (Sarajevo), BSK (Beograd), Lokomotiva (Zagreb), Spartak (Subotica), Budućnost (Titograd), Borac (Zagreb), Slova (Novi Sad), Napredak (Kruševac), Podrinje (Sabac), Odred (Ljubljana).

Spomladaj je bilo odločeno, da se 1951. leta I. in II. zvezna liga povečata za dva kluba. Toda izvršni odbor smatra glede na razvoj nogometa v vsej naši državi ter v zvezi s tem z napredkom in povečanjem števila klubov in porastom njihove vrednosti, da nujno potrebno, da I. in II. zvezna liga sijeeta vsaka po 14 klubov.

Po dolgem odlašanju bodo zgradili združni dom

Eden izmed najlepših združnih domov v Sloveniji bo nedvomno v Kranjcu; vendar je Konjčanje lahko sram, da ga gradilo še nad dve leti in ga še danes niso dokončali. V pooblastitve 10. obletnice OF so se končno le zagnali. Možnost organizacije so si napovedale temovanje, v katerem bodo skušale čimprej postaviti združni dom.

Ulužbeni in nameščenci krajevnih podjetij pomagajo vsak drugi dan, tudi državno posestvo nosi hiti med zgradnjo. Pri betoniranju plošče so frontovci pripravili, zmešali in vbetonirali nad 70 ton betona. Betonirali so začeli v sredo zjutraj ob 7. uri in ves dan do četrtka do treh zjutraj je delalo 30 frontovcev. Pri nočnem betoniranju je bil najboljši tovariš Milan Vondra, 50 letni upokolencec.

Na ključavnice, kovačev, mehanikov in mizarjev podjetja odšla v vas Dole pri Ljubli, ki je bila med NOB požgana. 30 strokovnih delavcev je popravilo nad 300 komadov kuhinjske posode in različno poljsko orodje kot sekire, žage, krampje, verige itd. S seboj so pripeljali ostanke okenskih šip ter zasteklenih okna v kmečkih hišah in drugih prostorih. Nekaterim kmetom so zavarovali prostore pred nastopajočo zimo. Ta akcija pomeni korak k zbiljanju delovnega ljudstva v naših tovarnah z vasjo. Pač pa je treba opominiti K.O. v Dolah pri Ljubli, ki mnogih kmetov ni pravočasno obvestil o dnevu prostovoljnega dela.

Prostovoljno delo na vasi

Trbovlje 15. novembra. V okviru šestmesečnega tekmovalnega v čast 10. obletnici OF je kolektiv papirnice Radeče sprejel med drugimi obveznostmi tudi prostovoljno delo v tovarni in na vasi. V soboto je sku-

KMECKO NADALJEVALNA ŠOLA

Ljutomer, 18. nov. V četrtek se je začel ponk v prvi od štirih predvidenih kmečko-nadaljevalnih šol v ljubotermerskem okraju, v gradu državnega posestva. Podgradje. Šola obiskujejo mladinci iz krajevnih odborov Stroča vas, Preska, Globoka, Resočak ter mladinci iz vinogradniške delovne zadruga Železne dveri. Ker v teh krajih zelo dobro uspeva vinska trta, daje učni načrt posebno poudarek vinogradništvu. Od drugih strokovnih predmetov ponudijo na šoli kmetarstvo, sadjarstvo, živinorejo in poljedelstvo. Razen tega si bodo učenci pridobili ali izpopolnili osnovno znanje iz biologije, gospodarke geografije, slovensčine itd.

V novemburu, ko je še delo na polju, bo ponk enkrat tedensko, v januarju in februarju trikrat in v marcu dvakrat tedensko po tri ure. Na šoli predavajo učitelji in profesorji ter kmetijski strokovnjaki iz okraja. Mladina je pokazala za šolo veliko zanimanja, saj šteje na Podgradju 53 obiskovalcev. Da bi naša kmečka mladina čim bolj izkoristila zimski čas za izobražbo, naj tudi ostale kmečko-nadaljevalne šole v okraju pohitijo! S. M.

40.000 PROSTOVOLJNIH DELOVNIH UR

Maribor, 18. novembra. Visoko na Pohorju, med gostim smrekovim gozdom, od koder je pogled na razsežno Dravsko polje, je zgrajen »Kagerjev dom«. Zgradilo so ga pridne roke delavcev in nameščenec kolektiva iz litografskega materiala na zgradbi 40.000 ur. Znanstveno delo na kolektivni preji delavcev glavnega odbora sindikatov Slovenije. Tako so kovinarji dobili nov poletniški dom, v katerem bodo v svojem prostem času našli svoj drugi dom. Kolektiv »Metalne« je ponosen na svoj uspeh in želi, da bi se sodelovali v kovinarstvu, ki bodo obiskovali »Kagerjev dom«, da bi se v domu dobro počutili. H. J.

Izgradnja naših planinskih domov na Pohorju, kjer je prejšnje okupator upeljal do tal, bo omogočila našim delovnim ljudem oddih in razvedrilo poleti in pozimi. Na sliki: »Tinotov dom« v snegu, ki je zapadel pretekli teden.

Sahovski dvoboj v Ljubljani

BUSK-LUSK, BUSK-TRIGLAV

Na finalnem brzturnirju za prvenstvo Maribora v novemburu delita prvi mesti Adolf Kečič in Andrej Misura z 9 točkami od 11 možnih. Sledijo: Kos 7 in pol, Guzelj 7, Mikunda 6 in pol, Horvat 6, Cizelj in Kobler 4 in pol, Stibler 4, Malešič 3 in pol, Zelenc 2 in pol in Podlipnik 2 točki. Izven konkurence sta dosegla prof. Muzlovšek 9 in Adko 7 točk. Brzturnir se je igral z urami.

VESTI IZ MARIBORA

Letošnje žensko prvenstvo Maribora se je začelo s kvalifikacijskim turnirjem s 16 udeleženkami v 2 skupinah. Šahistke, ki so lansko leto igrale na finalnem turnirju, imajo letos direktni vstop v finale, iz obeh kvalifikacijskih turnirjev pa se jim bosta pridružili po dva najboljši iz vsake skupine, v predtekmovalni igri: I. skupina: Žičmont, Kramberger, Kancilija, Rakuš, Pandec, Podgoršek, Počenič in Rošker, v II. skupini pa: Major, Sila, Sagadin, Vogrin, Lah, Koko, Rakovec in Zegar. Žensko prvenstvo se igra ob ponedeljkih, sredah in četrtkih od 16. ure dalje v prostorih SK Polet (blizu igralnica Astorije).

Na turnirju IV. kategorijev v Mariboru so udeleženi po število razvrščeni takole: Štiligoj, Gospodarič, Sinik, Fuks, Kutner, Segala, Svajcer, Mor, Dvoršak, Masera, Ferič, Adko in Vrhovnik. — Igra se ob ponedeljkih, sredah in četrtkih od 17. ure dalje v prostorih SK Polet.

BUSK v Mariboru. V soboto, 18. t. m. ob 15. uri bo igralo v Mariboru moštvo Beogradskega univerzitetnega kluba tekmo proti SK Polet, v nedeljo, 19. t. m. popoldne pa proti SK Železničar. Mariborski moštvi nastopita v najmočnejših postavah.

Ekonomski srednja šola v Mariboru je odigrala še II. finalni turnir za prvenstvo zavoda. Udeleženci so se razvrstili takole: prof. Vejak 11 in pol, prof. Arko in Riter 10 in pol, ing. Kojakovič 9, Štern 8, Kločnik 7 in pol, Lebe 7, Sitar in Siatiček 6 in pol, Fras 5, Tomažič 4 in pol, Pečarič 3 in pol, Hribenič in Pompe pol točke.

Mladinsko prvenstvo Maribora se začne v nedeljo, 19. t. m. popoldne v prostorih SK Polet. Ob 9.30 popoldne pa bo istotam mladinski brzturnir.

SAH NA MEDICINSKI FAKULTETI

Pretekli četrtek so na medicinski fakulteti priredili nagradni sahovski brzturnir za prvenstvo novembra. Ob tej priliki je tovariš Berce postal kratko poročilo o preteklem delu in uspehih ter nakazal smerice za bodoče sahovsko udeleževanje. Opozoril je na gotovo pomanjkljivost gleda organizacije, posebno pa je potrebno vodstvo sahovske sekcije pomladiti, kajti sedanji odbor sestavlja nekaj starejših slušateljev, ki bodo kmalu abstrahirali. To največje težavo je treba na vsak način premagati in šahu na medicinski fakulteti se obeta najlepše življenje. Brzturnir za novembra pa se je končal takole: Neuhauer 11.5, Venzl 11, Detela 10.5, Zellhofer 9.5, Berce 8.5 itd.

Prvenstvenega brzturnirja LUSK-a za november se je udeležilo 24 igralcev, ki so bili razdeljeni v tri grupe.

V finalnem tekmovalnem sta zmazala Krivec in Vrhovec 9, Sivec 6.5, Kajfer, Černa, Sešek 5 točk itd. Danes dopoldne od 8. do 12. ure igra LUSK in »Triglav« prijateljski dvoboj v predavalnici agronomski fakultete (Poljanska 4).

SAH V TRŽASKEM PRIMORJU

V Tržaskem Primorju do leta 1945 skoro ni bilo sahovskega življenja. Sela so opustela, saj se je situacija obrnila in danes imamo že veliko število večjih in manjših sahovskih centrov tako v Portorozu, Piranu, Kopru, Bujahu, Pulju itd. Velik del zaslug za razširitev šaha jugoslovanski conl Svobodnega tržaska ozemlja ima mednarodni J.A. Med civilnim prebivalstvom pa prednjačita po svojem uspešnem organizacijskem delu predvsem tov. Kermavner in Plešničar, ki bi pa potrebovala še več sodelavcev.

SAH NA MEDICINSKI FAKULTETI

Pretekli četrtek so na medicinski fakulteti priredili nagradni sahovski brzturnir za prvenstvo novembra. Ob tej priliki je tovariš Berce postal kratko poročilo o preteklem delu in uspehih ter nakazal smerice za bodoče sahovsko udeleževanje. Opozoril je na gotovo pomanjkljivost gleda organizacije, posebno pa je potrebno vodstvo sahovske sekcije pomladiti, kajti sedanji odbor sestavlja nekaj starejših slušateljev, ki bodo kmalu abstrahirali. To največje težavo je treba na vsak način premagati in šahu na medicinski fakulteti se obeta najlepše življenje. Brzturnir za novembra pa se je končal takole: Neuhauer 11.5, Venzl 11, Detela 10.5, Zellhofer 9.5, Berce 8.5 itd.

Možnost nastopa državne reprezentance v Ljubljani

Včeraj zjutraj je potovala akcizi ljubljano jugoslovanska državna reprezentanca, ki bo v sredo nastopila v Londonu proti Angležem. Naši reprezentativci so bili zelo dobro razpoloženi ter zelo zgovorni. Potovali so v posebnem spalnem vagonu ter bodo v sredo v Parizu presedli na drug vlak, ki jih bo odpeljal v Dover, odkoder bodo nadaljevali pot z ladjo čez kanal La Manche. Vsega skupaj je potovalo 11 igralcev in vodstvo. Imena reprezentantov so itak znana slovenski športni javnosti. V spremstvu pa so bili: direktor urada za informacije pri zvezni vladi Vladimir Medveder, predsednik nogometne zveze Jugoslavije Žeković, zvezni kapetan ing. Milorad Arsenjevič in trener Bano Sekulić. Na ljubljanski postaji so bili tudi člani upravnega odbora Odreda, katerim so se prav tako razvedrila leta, ko so jim državni reprezentanti sporočili, da bo Odred prihodnje leto igral v I. zvezni ligi. Zvezna Jugoslovanska nogometna zveza je že dala predlog za povečanje obeh lig in to je I. in II.

JUGOSLOVANSKI NOGOMETNI POKAL

Železničar bo imel v gostih Crveno zvezdo, Rudar pa Dinamo

Telesno je pripravljen za tekmo proti Titi se bliža k finalni tekmi prvem kolu zveznega merila, ki bo v nedeljo, 26. novembra, se bo srečalo še 64 nogometnih moštvi vseh naših ljudskih republik. Zanimivo je, da bodo vsa slovenska moštva, razen Odreda in garnijske Škofja Loka, igrala na domačih igriščih. Tako bo igral Crvena zvezda, članom republiške lige Bosne in Hercegovine, ljubiteljski nogometne igre bodo s tolikimi tekmi v Sloveniji prav gotovo prišli na račun.

DRŽAVNO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU

Letošnje tekmovalje za državno prvenstvo v namiznem tenisu bo od 15. do 17. decembra v Beogradu. Udeleženci bodo nastopili v sedmih kategorijah. Tekmovali bodo moški, ženske in mladinci. Nastopili bodo tudi moški, ženski, mešani in mladinski pari.

Danes srečanje reprezentanc Ljudske milice Ljubljane in Maribora ob 13.

Ob 14.30 Miličnik: Odred (obe tekmi na Stadionu)

Uspel cross telovadnega društva Radeče

Telovadno društvo v Radečah se prav pridno pripravljalo na telovadno akademijo, ki bo v decembru mesecu, 12. novembra so v Radečah izvedli jesenski svoj, in misloma da so bili edini, saj poročila, da bi ga izvedla ostafa društva okraja Trbovlje ni bilo. Jesenski cross v Radečah je zlasti močno razbil mladino. Startalo je 179 tekmovalcev, in sicer v skupinah. Pionirji so tekmovali na 500 m. Zmagal je Temež Zvonko, pri pionirkah je bila prva Sinkovec Jožica, pri mladinkah pa Kuzarica, pri starejših mladinkah pa Kumej Elca. Starejši člani: I. Troha Franc, članice: I. Kovšek Ljudmila pri mladincih pa Novak Fr. Na cilju je vneto igrala godba SKUD. Za zaključek so tekli še gasilci na progi 400 m. S. S.

SARAJEVO. — Tekma zvezne lige v rokometu med »Milicionerjema« (Sarajevo) in »Železničarjema« (Bgd.) se je končala z zmago »Milicionerjev« 5:2 (1:1).

DRŽAVNO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU

Letošnje tekmovalje za državno prvenstvo v namiznem tenisu bo od 15. do 17. decembra v Beogradu. Udeleženci bodo nastopili v sedmih kategorijah. Tekmovali bodo moški, ženske in mladinci. Nastopili bodo tudi moški, ženski, mešani in mladinski pari.

NEIZPOLNIENI NAČRTI

Debeli zvezki so danes velika redkost. Ne čudite se torej, če so me začeli zanimati tisti trije zvezki, ki jih hranijo na mestnem ljudskem odboru v Kranju. So to lepo rejeni zvezki, dva popisana, v tretjem je še nekaj praznih listov. Zanimivo? Za vas najbrž ne več, ker so zvezki popisani. Verjemite, mene pa so z vsebino še bolj pritegnili... Hote ali nehote je namreč nastala v teh zvezkih kronika kulturnih dogodkov v Kranju. Seveda povojnih, v kolikor spadajo v delovno območje mestnega ljudskega odbora. Nenapisanega gesla »Kar je sindikalno, nas nič ne brigas«, ki so si ga sami postavili, se namreč do pike točno držijo. Tako torej marsičesa v zvezkih ni, vendar je že tega, kar je zapisane, dovolj, da človeka iznenadi. Med zapiski naletite na načrte za proslavo 150-letnice Prešernovega rojstva. O Prešernovem gaju je beseda. Strojno mestno pokopališče, kjer so tudi pomrtni ostanke velikega pevca, so sklenili preurediti v gaj. Kako poetično: gaj! Človek si predstavlja prostor, ki s svojim rastlinstvom in vsem, kar je drugega v njem, daje če že ne pesniških nadihov, vsaj estetski užitek. Potem lahko berete o Prešernovem muzeju; v hiši, kjer je pesnika obiskala prijazna smrtna naj bi ga uredili in odprli prav tako za proslavo 150-letnice njegovega rojstva. Do takrat, to se pravi do decembra, dobimo v zvezku — pročelje Prešernovega gledališča svoj vlogi primerno lice. Na tgu pred gledališčem pa medtem postavijo nad 4 m visok Prešernov spomenik.

Iščem gaj, gaja nikjer. Da vsaj znane kapele sredi bivšega pokopališča ne bi bilo, Prešernovega in Jenkovega groba in grobov dveh nekdanjih kranjskih veljakov ter tistih parov pokopališko razvrščenih stožastih cipres! Živi dokazi, da nistem zašla. Da, spomenikov navdanih zemljanov res ni več. Svet spominja na prostor, kjer so pravkar odstranili vojne ruševine, ga splinirali in po planjavi nedavno speljali — nekakšne stezice. Ostalo je le upanje, da zagledam Prešernov spomenik in prenovljeno lice njegovega gledališča. Zopet nič. Zares dolednost! Za t dve stvari in krajančani ne odgovarjajo. Spomenik delajo v Ljubljani, prav tako pa se baje še pripravata dva ljubljanska arhitekta, kakšno naj bo lice kranjskega gledališča. Vera v zapiske je splahnela. Kaj sedaj? Zočen napad na zvezke ali človeka, ki je vestno vse beležil, kar je sklenilo več glav, v najboljši veri, da se bo zapisano izpolnilo? Čemu? Posebno, če zveš, da se je trudil, a je ostal pri tem osamljen in premalo iznajdljiv. Kam.

Ob 50-letnici Avgusta Suligoja

Mojster Suligoj, umetniški vodja mladinskega zbora Slovenske filharmonije, praznuje te dni svoj pideseti rojstni dan. Leta 1920, še isto leto ko je končal učiteljske v Gorici, je na svojem prvem službenem mestu v Semberjah na Pivki ustanovil svoj prvi pevski zbor. Letos praznuje torej tudi 30-letnico svojega pomembnega kulturno prosvetnega delovanja. V notranjskih krajih, v katerih je učiteljeval pod Italijo do leta 1927, je ustanovil in vodil celo vrsto pevskih zborov. Njegovo glasbeno prosvetno delo med slovenskim kmečkim prebivalstvom je bilo italijansko raznarodovalcem trn v peti. Leta 1927 se je izselil v Jugoslavijo in je isto leto prišel za učitelja v Trbovlje. Kakor je veljalo prej, tako je objelvala tudi posle: kamorkoli je prišel Avgust Suligoj, se je povsod začelo življeno zborovsko glasbeno gibanje, zlasti med mladino. Skrivnost njegovih uspehov je izredna organizatorična sposobnost, zlat pedagoški dar in vnaša za lepo pesem. Tako je že leta 1927 ustanovil v Trbovljah prvi mladinski zbor. V Trbovlje je prišel prav v času največjih političnih hrb, hude gospodarske in socialne stiske. Trboveljskim otrokom je hotel pomagati po svojih močeh, jim vrniti mladost z umetnostjo. V ta namen se je temeljito pripravil. Studiral je razmere, v katerih so živeli, po drugi strani pa potoval na Dunaj in v Prago, da se je tam seznanil z ustrojem in delom znamenitih mladinskih zborov. Na takih osnovah je leta 1930 ustanovil mladinski pevski zbor, ki so mu nekaj let kasneje nadeli ime »Trboveljski slavček«.

beno šolanje članov tega zbora, ki naj postane reprezentativni mladinski zbor Slovenije. Danes, po podrgnem letu dela z zborom lahko pokaže tov. Suligoj že lep uspeh: 25 nastopov in sodelovanj na koncertih v Ljubljani in drugod, v Radju in pri filmu. Uspehi pa bodo nedvomno še hitreje zoreli, ker se nudijo zboru tudi v materialnem pogledu boljši in boljši delovni pogoji. Zbor ima v Ljubljani še svoj lastni internat z vsem potrebnimi seboji.

V tem internatu naj se zbirajo iz vse republike pionirji, ki imajo pogoje za peje v zboru in ki so tudi sicer glasbeno nadarjeni, ne le zaradi sodelovanja v zboru samem, da se ne bi raztepli kasneje na vse vetrove, temveč zato, da bodo deležni temeljite glasbene vzgoje, ki jim bo odprla pot do strokovne srednje in visoke glasbene izobrazbe ali jih usposobilja za vpis v zborovodski kurz, da se vrnejo na teren kot glasbeno prosvetni delavci. Zbor sam pa ima te prvenstvene naloge: popularizirati mladinsko zborovsko literaturo z vzornimi izvedbami kvalitetnih starejših in novih skladb za mladinski zbor in po tej poti, na koncertih in v rednih radijskih oddajah, vzgajati druge mladinske zборе; na ta način vzpodbujati skladatelje k ustvarjanju za mladinski zbor. Pri doseganju teh nalog naj se delo mladinskega zbora dopolnjuje z izdajanjem mladinske glasbene revije. V načrtu je, da ta začne izhajati kot dvomesniček.

Tov. Suligoj je najlepše vezilo pač zavest, da gre semle, ki ga je zasejal nekoč, v klas, te še vse bolj bozato, kakor je mogel upati takrat, pred dvajsetimi leti. — R. A.

